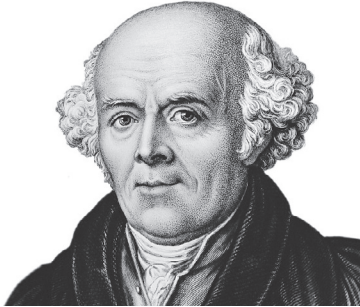

NOTISER

Tidig kritik mot homeopatin

UNDER ÅREN 1793–1812 gavs i Gotha ut en tidskrift med namnet *Journal der Erfindungen, Theorien und Widersprüche in der Natur- und Arzneiwissenschaft*. Det var ett slags populärvetenskaplig tidskrift med stark tonvikt på kritiskt tänkande och kritik mot ogrundade påståenden. Till de mest intressanta inslagen hör en uthållig kritik mot homeopatin, som tidskriften återkom till åtskilliga gånger. Man bör betänka att de i dag starkaste argumenten mot homeopatin då ännu inte var tillgängliga, eftersom man ännu inte visste att homeopatiska utspädningar tar bort alla molekyler av den påstått verksamma substansen. Men det fanns andra starka argument mot homeopatin, vilket tidskriftens skribenter gärna påpekade. Skrifter av Samuel Hahnemann (1755–1843), homeopatins grundare, utsattes för grundliga granskningar.

”Hur kan herr Hahnemann

begära att man ska tro något sådant, i strid mot erfarenhet och förnuft! Ett glas vin skulle således ha en större verkan om det delas upp i fyra delar och man konsumerar det under en längre tidsperiod, uppblandat med en större mängd vatten, än om man dricker det outspätt under kort tid? Icke desto mindre

Samuel Hahnemann

bygger författaren sin lära om användning av läkemedel på denna grundsats.”

Tidskriften kritiserade också Hahnemanns sätt att argumentera med utgångspunkt från enstaka exempel. År 1803 gav han ut en skrift där han hävdade att kaffe var orsaken till en mycket lång rad sjuk-

NOTISER

domar. Men allt byggde på enstaka exempel.

”Nästan alla människor dricker kaffe... Gentemot varje enskild sjuk person med tandvärk och kindsvullnad, ledvärk, rosfeber, benröta, bölder, ögoninflammation m.m. som Hahnemann omnämner, i varje fall med kaffe som angivet ursprung till det onda, kan läkarna lätt presentera tusentals som också alla dricker kaffe, men som inte lider av något av detta, och överhuvudtaget förblir friska. Hur kan han då i det enskilda fallet bevisa med evidens att det just var kaffe som orsakade det onda?”

Samma tidskrift rapporterade redan på 1790-talet om en ny och spännande teknik, nämligen vaccination med kokoppor för att skydda mot smittkoppor. Efter en noggrann genomgång av de medicinska resultaten var tidningen tidigt ute med en entydig rekommendation om vaccination.

Sven Ove Hansson

Källa: Alexander Kendl, ”Scepticism 1793–1812”, *Der Skeptiker* 1/2017, s 13–19.

Mässling på Waldorfskolor

EFTERSOM många antroposofier inte låter sina barn vaccineras har upprepade utbrott av mässling förekommit på Waldorfskolor i Tyskland och Österrike. Senast var det Waldorfskolan i Wien som behövde stängas efter att flera barn hade insjuknat med symptom som liknade mässling. Det var dock inte mässling.

I stället visade det sig vara röda hund (rubella). Även detta är en sjukdom som det vanliga barnvaccinet (MRR) skyddar mot. Man får hoppas att ingen gravid kvinna drabbades av sjukdomsutbrottet. Huvudorsaken till att man vaccinerar mot röda hund är

NOTISER

att sjukdomen kan ge upphov till svåra fosterskador.

SOH

Källa: *Der Skeptiker* 1/2017.

Amazon och Apple tjänar pengar på hälsofarlig propaganda

OLIVER MOODY, vetenskapsskribent i *The Times* (London), berättade i en artikel den 17 februari 2017 att Amazon och Apple, liksom många andra mediaföretag, distribuerar en film med namnet *Vaxxed* som produceras av Andrew Wakefield, före detta läkare som förlorade sin legitimation på grund av sitt forskningsfusk och sina sjukdomsfrämjande lögner om vaccination. Moody intervjuade bland annat Helen Bedford som är professor i

barnhälsa. Hon varnade för risken för att barn kan komma att dö i mässling som en följd av att filmens felaktiga budskap får spridning.

Den 6 maj fanns filmen fortfarande att tillgå hos både Amazon och Apple.

SOH

Patientsäkerhet vid icke-etablerad vård

REGERINGEN ska låta utreda patientsäkerheten vid vård och behandling ”utanför den etablerade vården”. I utredningen ingår också att kontakterna mellan den etablerade och den icke-etablerade vården ska öka. Dessutom ska utredaren titta på om den nuvarande gränsdragningen mellan vårdformerna är tillräckligt tydlig och ändamålsenlig. Till utredare

NOTISER

har regeringen utsett Kjell Asplund, ordförande i Statens medicinsk-etiska råd och före detta generaldirektör för Socialstyrelsen.

AS

Försök att tysta journalist misslyckades

EN JOURNALIST på Helsingborgs Dagblad har i en serie artiklar avslöjat ett företag som lurat tusentals personer att köpa kolloidalt silver i tron att det skulle vara ett verksamt botemedel mot cancer, reumatism, MS och andra sjukdomar. I själva verket är kolloidalt silver hälsofarligt och

saknar de botande effekter som det tillskrivs. I Sverige är det förbjudet att sälja kolloidalt silver som kosttillskott.

Den avslöjade företagaren försökte tysta kritiken genom att stämma tidningen för grovt förtal. Resultatet blev att

tidningen helt friades och får sina rättegångskostnader betalda av företagaren.

En viktig seger för den undersökande journalistiken!

SOH

Källa: *Journalisten* 24/2 2017.

Noas (nöjesp)ark

KEN HAM, som grundat ett kreationistiskt "museum" i Kentucky, USA, driver nu även ett slags upplevelsepark

där huvudattraktionen är en gigantisk trämodell av Noaks ark. Liksom museet propagerar denna utställning för så kallad ungjordskreationism (young earth creationism) enligt vilken jorden är cirka 6.000 år gammal. Utöver att förneka evolutionen tar utställningen avstånd från klimatvetenskapen. Anlägg-

NOTISER

ningen har för övrigt starkt kritiserats för en personalpolitik, som bland annat innebär att homosexuella inte kan få anställning.

SOH

Källa: *Der Skeptiker* 3, 2016.

Virusförnekaren vann

TYSKEN Stefan Lanka hävdar att varken mässlingvirus eller HIV-virus existerar, och på grundval av detta ger han synnerligen hälsofarliga "hälsoråd". (Det finns nära kopplingar mellan Lanka och den antisemitiske kvacksalvaren Ryke Geerd Hamer som bekämpar vad han kallar den "judiska skolmedicinen".)

I november 2011 ställde Lanka ut ett pris på 100 000 euro till den som kunde visa upp ett vetenskapligt arbete som bevisar mässlingvirusets existens. Medicinstudenten David Bardens antog utmaningen och skickade in sex väl valda vetenskapliga artiklar som bevisade detta. Då pengarna uteblev stämde han Lanka, och vann i första instans efter att domstolen tagit del av information från vetenskaplig expertis. Lanka

överklagade, och vann i andra instans. Domstolen ifrågasatte inte att de sex artiklarna bevisade virusets existens, men den konstaterade att Lanka hade begärt ett vetenskapligt arbete som bevisade saken, och Bardens hade skickat in sex som tillsammans visade detta. Till grund för beslutet låg en juridisk bedömning att den som utställer ett löfte har omfattande utrymme för att själv bestämma när dess villkor är uppfyllda. Den tredje och högsta instansen, högsta domstolen för civil- och brottmål (Bundesgerichtshof), har bekräftat denna dom. Bardens (som numera är verksam som läkare i Sverige) får alltså klara sig utan prispengarna. Värre är dock att vaccinnmotståndare sprider lögnen att domstolen skulle ha gett Lanka rätt i att mässlingvirus inte existerar.

Du kanske frestas att tjäna en hacka genom att skicka in en text till Lanka som ensam bevisar att mässlingvirus existerar. Dock måste jag tyvärr meddela att Lanka har dragit tillbaka sin utfästelse.

SOH

MEDVERKANDE I DETTA NUMMER

I varje nummer av Folkvett deltar en rad olika skribenter med bidrag. Här följer en kort presentation av skribenterna i Folkvett 2 2017:

Xzenu Cronström Beskow har en masterexamen i sociologi och mänskliga rättigheter samt en kandidatexamen i sexologi från Göteborgs universitet. Xzenu driver wikin catergorism.com.

Jacob Gudiol är legitimerad fysioterapeut med en masterexamen i idrottsvetenskap med inriktning idrottsmedicin från Lunds Universitet.

Sven Ove Hansson är författare och professor i filosofi vid KTH. Han är redaktör för den filosofiska tidskriften Theoria och ansvarig utgivare för Folkvett.

Gunnar Hillerdal är överläkare vid lungkliniken på Gävle Lasarett.

Karin Noomi Karlsson är doktorand i litteraturvetenskap vid Göteborgs universitet med inriktning mot 1700-tal och tillfällesdikt. Hon jobbar även som teknisk skribent och översättare och föreläser om retorik vid universitet och på företag. Karin är ordförande för VoF Göteborg samt ledamot i riksstyrelsen.

Peter Olausson är författare, webbmaster och ordförande

i VoF:s riksstyrelse. Peter driver sedan många år bloggen Faktoider – Försanthållna osanningar, halvsanningar och missuppfattningar där han går igenom och avslöjar många av de historier som får viral spridning på nätet.

Sofie Olausson är textillärare och aktiv medlem i VoF Göteborg.

Aija Sadurskis är utredare vid UKÄ och ingår i Folkvetts redaktion.